

การศึกษาความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

A Study of the Preparedness for the External Quality Assessment (the 3rd round) of the Small Schools Under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 1

แสงจันทร์ ม่วงจันทร์¹, ดร.ธีระ ภูดี², ผศ.ดร.คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล³
Sangchun Muangchun¹, Dr. Theera Phudee²,
Asst. Prof. Dr. Komsan Kachonpanyapisan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพร้อมรับการประเมินภายนอก
รอบสามโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เปรียบเทียบความพร้อมรับการประเมินภายนอก
รอบสามของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกสอง
3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการเตรียมความพร้อมรับการประเมิน
ภายนอกรอบสาม กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ
การศึกษา จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า สถิติใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ
และค่าสถิติที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมรับการประเมินภายนอกรอบสาม
ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) โรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ
ภายนอกสอง มีความพร้อมรับการประเมินภายนอกรอบสามไม่แตกต่างกัน
3) ด้านผลการจัดการศึกษา พบปัญหามากที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบ

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

² อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

¹ Master of Education Program in Educational Admini Stration, Faculty of Education, Kalasin Rajabhat University

^{2,3} Lecturer in Faculty of Education, Kalasin Rajabhat University

ระดับชาติค่าเฉลี่ยต่ำ แก้ปัญหาโดย จัดสอนทบทวนแบบเข้ม ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบปัญหามากที่สุดคือ งบประมาณบริหารจัดการไม่เพียงพอ แก้ปัญหาโดย จัดทอดผ้าป่าการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบปัญหามากที่สุด คือ ครูไม่ครบชั้น แก้ปัญหาโดยการจ้างครูพิเศษ ด้านการประกันคุณภาพภายใน พบปัญหามากที่สุดคือ ครูไม่เข้าใจเกณฑ์การประเมิน แก้ปัญหาโดย ศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ผ่านประเมินแล้ว

คำสำคัญ: การประเมินภายนอก โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of the research were: 1) to study the level of preparedness for the external quality assessment (the 3rd round) of small schools 2) to compare the levels of preparedness for the external quality assessment (the 3rd round) of the small schools that had passed or not passed the external quality assessment (second round), 3) to study the problems and solutions of preparedness for the external quality assessment (the 3rd round) of the small schools. The sample group consisted of 160 administrators and teachers who are responsible for quality assurance in education. The research instrument was a questionnaire (rating scale). Statistics were mean, standard deviation, frequency, percentage and T-test. The results of the research were: 1) The preparedness for the external quality assessment (the 3rd round), showed that all 4 sides had average preparedness at a good level. 2) The small schools that had or had not passed the second round of the external quality assessment showed no difference in preparedness for the external quality assessment (the 3rd round). 3) Education Management problems and solutions were as follows: The most common problem is a low average score of learning achievement

on the national education test. The solution is to conduct an intensive review of teaching techniques prior to testing. Educational Administration problems and solutions were as follows: The most common problem is insufficient administration budget. The solution is to organize a charity for education. Child-centered learning management problems and solutions were as follows: The most common problem is the low number of teachers in learning management. The solution is to employ extra teachers. Internal Quality Assurance: The most common problem is teachers do not understand the evaluation criteria. The solution is to conduct a study visit from a school that had passed the external quality assessment.

Keywords: the external quality assessment, the small schools

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของคน ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านคุณลักษณะ รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ นั่นคือจะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับสากล โดยให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรา 48 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และในมาตรา 49 ที่กำหนดให้มีสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำหน้าที่ประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2553 : 1)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. 2544 – 2548) ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพภายนอกโดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา รอบสอง (พ.ศ. 2549 – 2553) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553)

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 38 กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553 : 6)

โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คนลงมา เป็นปรากฏการณ์ที่ท้าทายวงการการศึกษาของไทยมาตลอดหลายยุคสมัย การที่มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ย่อมส่งผลถึงการประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ จากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองโดย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการประเมิน จำนวน 22,866 แห่ง มีจำนวนโรงเรียน 491 แห่ง (ร้อยละ 2) อยู่ในระดับปรับปรุง โรงเรียน 15,528 แห่ง (ร้อยละ 67.91) อยู่ในระดับพอใช้ และโรงเรียน 6,847 แห่ง (ร้อยละ 29.94) อยู่ในระดับดี ซึ่งระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ดังกล่าวถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้น ทุกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2-3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 188 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 105 โรงเรียน มีครูทั้งสิ้น 530 คน ผู้บริหาร 98 คน นักเรียน 1,707 คน คิดอัตราส่วนครูและผู้บริหารต่อนักเรียนเป็น 1 : 2.7 คน โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ คือ ประมาณ 26 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 81 – 100 คน อำเภอที่มีโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด คือ อำเภอเมือง และในการประเมินภายนอกรอบสองที่ผ่านมา มีโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) จำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35.24 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2553 : 21)

จากการศึกษาเอกสารและกรอบเวลาในการประเมินภายนอกรอบสามที่ดำเนินการระหว่างปี 2554 – 2558 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้งกลุ่มโรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพและกลุ่มที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพในการประเมินภายนอก รอบสอง มีการเตรียมพร้อมอย่างไร รวมทั้งมีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อรับการประเมินภายนอกรอบสามอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกรอบสองและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกรอบสอง

3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง “การศึกษาความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1” แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพร้อมรับการประเมินภายนอกรอบสามของโรงเรียนขนาดเล็ก 4 ด้าน คือ ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประกันคุณภาพภายใน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย โดยมุ่งศึกษาความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งประเมินตามมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประกันคุณภาพภายใน

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 105 โรงเรียน ผู้บริหาร 98 คน เป็นครู 530 คน รวมทั้งสิ้น 628 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 โดยเลือกผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเดียวกัน จากโรงเรียนที่ยังไม่รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม จำนวน 80 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร 80 คน เป็นครู 80 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 ฉบับ และติดตามเก็บกลับคืนได้ครบทั้ง 160 ฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมรับการประเมินภายนอก รอบสาม โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โรงเรียนขนาดเล็ก ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองและไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง โดยใช้ค่า t-test แบบ Independent Sample
4. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม นำเสนอข้อมูลแบบแจกแจงความถี่

ผลการศึกษา

1. ความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้

ด้านการบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับมากทั้งสองตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีตัวบ่งชี้เดียว คือ ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผลการจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวบ่งชี้เดียวคือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการรับรองคุณภาพและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพรอบสอง มีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านผลการจัดการศึกษา พบปัญหาที่มากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติมีค่าเฉลี่ยต่ำ แนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ จัดสอนทบทวนแบบ

เข้มาก่อนรับการทดสอบ นำข้อสอบเก่ามาซ่อมสอบ เข้ากลุ่มโรงเรียนใกล้เคียงจัดค่าย
ติวข้อสอบนักเรียน และเชิญวิทยากรพิเศษมาสอนนักเรียน

ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบปัญหาที่มากที่สุด คือ งบประมาณบริหารจัดการไม่เพียงพอ แนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ จัดทอดผ้าป่าการศึกษา ขอรับบริจาค
สนับสนุนจาก บริษัท ร้านค้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากหน่วยงานอื่น
จัดหารายได้

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบปัญหาที่มากที่สุด คือ
ครูไม่ครบชั้น แนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ จ้างครูพิเศษ/ครูอัตราจ้าง รวมชั้นเรียนใน
โรงเรียนตนเอง ใช้ระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (วังไกลกังวล) รวมชั้นเรียน
กับโรงเรียนใกล้เคียง

ด้านการประกันคุณภาพภายใน พบปัญหาที่มากที่สุด คือ ครูไม่เข้าใจเกณฑ์
การประเมิน แนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ ไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ/โรงเรียน
ที่ผ่านประเมินแล้ว จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครู บุคลากรในโรงเรียน ส่งครูไปอบรม
ให้ผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพศึกษาและพาคณะดำเนินการ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากแบบสอบถาม พบข้อเสนอแนะมากที่สุด 10 อันดับแรก
ดังนี้ 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพมีรายละเอียดการประเมินมากเกินไป
2) ผู้ประเมินควรเคยเป็นครู ผู้บริหารสถาน-ศึกษา ผู้บริหารการศึกษามาก่อน
3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทช่วยเหลือการพัฒนา กำกับติดตาม
สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมากกว่านี้ 4) การประเมินควรเน้นสภาพจริง มากกว่า
ประเมินเอกสาร 5) เกณฑ์การประเมินโรงเรียนขนาดเล็กควรแตกต่างจากโรงเรียน
ขนาดใหญ่ 6) การประเมินภายนอกควรประเมินหลายครั้ง ไม่ควรใช้เวลาเพียง 3 วัน
7) กรรมการชุดเดียวกัน ควรประเมินโรงเรียนขนาดเดียวกัน 8) ให้มีการรวมกลุ่ม
โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) ควรให้มีโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือ
โรงเรียนที่ผ่านการประเมินแล้ว เป็นพี่เลี้ยงช่วยแนะนำ พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

สรุปผลและอภิปรายผล

จากผลวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพร้อมเพื่อบริการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายใน และด้านผลการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง มีโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 37 โรงเรียน ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาจากสำนักงานเขตพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อรรถพร พันธูปาล (2550 : 129) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนางานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ได้เสนอรูปแบบการพัฒนางานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา วางแผนพัฒนา ประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาการเตรียมการประกันภายใน โรงเรียนขนาดเล็กมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น ทั้งการไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนที่ผ่านการประเมินแล้ว การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเข้ารับการอบรม สอดคล้องกับสงเคราะห์ อมราสิงห์ (2551 : 78) ที่ศึกษาความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอก รอบสองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญในการรับประเมินภายนอก มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรทุกฝ่าย สอดคล้องกับสมปอง สมาน (2550 : 74 - 75) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการประเมินภายนอก ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ พบว่า ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมบุคลากร ด้านการสร้าง ความเข้าใจ ด้านการเตรียมเอกสาร หลักฐาน แบบรายงานผล และด้านการประสานงาน กับองค์กรภายนอก อยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีตัวบ่งชี้เดียวคือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ไม่มีความรู้เฉพาะวิชา ครูมีอายุวัยใกล้เคียงขนาดความกระตือรือร้นในการสอน ครูไม่เตรียมการสอน ไม่ใช่สื่อการสอน ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับนิยามภรณ์ อยู่กุดัด (2550 : 85 - 86) ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ปัญหาด้านพฤติกรรม การสอนของครู 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการประเมินผล ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกกรอบสองและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกกรอบสอง พบว่า ความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ทั้ง 4 ด้าน ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการรับรองคุณภาพและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองกับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ใช้เกณฑ์ประเมินที่แตกต่างกัน อีกทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กมีความเข้าใจและเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์ที่ สมศ.กำหนดมากขึ้น โรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพและไม่ผ่านการรับรองคุณภาพในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง จึงมีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพรอบสามไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

3.1 ด้านผลการจัดการศึกษา พบปัญหามากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติมีค่าเฉลี่ยต่ำ ซึ่งเป็นการใช้ค่าเฉลี่ยจากผล

การทดสอบระดับชาติ (ONET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สมศ. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินในตัวบ่งชี้ที่ 5 ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีและมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่ได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกำหนดว่าขีดจำกัดล่าง หมายถึง คะแนนต่ำสุดของคะแนนเฉลี่ยแต่ละชั้นและวิชา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2553 : 33) ตัวบ่งชี้นี้มีค่าคะแนน 20 คะแนน ซึ่งคิดจากร้อยละจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนทดสอบในระดับดี โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องละประมาณ 1 - 10 คน นักเรียนจำนวนไม่กี่คนที่มีผลคะแนนต่ำกว่าขีดจำกัดล่างก็มีผลต่อการคำนวณค่าร้อยละ ดังนั้น การแก้ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ จึงแก้ปัญหาดูโดยการจัดสอนทบทวนแบบเข้มข้นก่อนรับการทดสอบ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และคุ้นเคยการทำข้อสอบ สอดคล้องกับอรรถพร พันธูปาล (2550 : 134) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนางานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม ปรับปรุงฐานความรู้ สร้างเสริมกำลังใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง

3.2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบปัญหามากที่สุด คือ งบประมาณบริหารจัดการไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดใช้เกณฑ์การพิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นฐาน โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยตามจำนวนนักเรียน แต่โรงเรียนก็มีภารกิจต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดกลางหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กจึงต้องมีการระดมทรัพยากรเพื่อมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาหลายวิธี ได้แก่ จัดทอดผ้าป่าการศึกษา ขอรับบริจาค สนับสนุนจาก บริษัท ร้านค้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หรือจากหน่วยงานอื่น จัดหารายได้ สอดคล้องกับอนุรัฐ มาคำ (2550 : 60) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเข็ญเทศ เขต 1 พบว่า การพัฒนา มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ควรมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยการสร้าง ภาควิชาหรือขยายอุปถัมภ์ การประสานภาคเอกชนเพื่อของบประมาณสนับสนุนการศึกษา

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบปัญหา มากที่สุด คือ ครูไม่ครบชั้น เนื่องจากอัตราครูกำหนดโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ โรงเรียนขนาดเล็กโดยมากมีครู 4 – 6 คน แต่ต้องจัดชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ห้องเรียน ครูหนึ่งคนต้องสอนควบหลายห้อง ทำให้ การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ โรงเรียนขนาดเล็กจึงแก้ปัญหา โดยการจ้าง ครูพิเศษ/ครูอัตราจ้าง รวมชั้นเรียนในโรงเรียนของตนเอง ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (วังไกลกังวล) รวมชั้นเรียนกับโรงเรียนใกล้เคียง

3.4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน พบปัญหา มากที่สุด คือ ไม่เข้าใจเกณฑ์ การประเมิน เนื่องจากในการประเมินคุณภาพภายนอกแต่ละรอบ ทั้งรอบหนึ่ง รอบสอง และรอบสาม เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการกำหนดของ สมศ. ดังนั้นในการรับการประเมินแต่ละรอบ โรงเรียนขนาดเล็กต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้ มีความรู้ความเข้าใจเกณฑ์และวิธีการประเมิน โดยการไปศึกษาดูงานจากโรงเรียน ต้นแบบ/โรงเรียนที่ผ่านประเมินแล้ว จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครู บุคลากรใน โรงเรียน ส่งครูไปอบรมให้ผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพศึกษาและพา คณะดำเนินการ สอดคล้องกับสมพงษ์ รักษาศิลป์ (2549 : 68) ได้ศึกษาปัญหาและ แนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพ การศึกษา

3.5 ข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก 3 อันดับแรก ได้แก่

- 1) มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพมีรายละเอียดการประเมินมากเกินไป
- 2) ผู้ประเมินควรเคยเป็นครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษามาก่อน
- 3) สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทช่วยเหลือการพัฒนา กำกับติดตาม สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมากกว่านี้ สอดคล้องกับคุณ พุดซ้อน (2548 : 75) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ผู้ประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ต้องเคยเป็นครูมาก่อน มีความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบหนึ่ง รอบสองที่ผ่านก็มีข้อเสนอแนะดังกล่าว ตั้งแต่การกำหนดเกณฑ์ของ สมศ. ที่มีความซับซ้อน ยากแก่การพิจารณา ผู้ประเมินที่ควรเป็นครู ผู้บริหารมาก่อน เพราะการเป็นครู หรือผู้บริหารสถานศึกษามาก่อนย่อมจะเข้าใจบริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าผู้ประเมินที่ไม่เคยเป็นครูมาก่อน แต่ก็ไม่ได้รับการสนองตอบจาก สมศ.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านผลการจัดการศึกษา ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ควรมีการนำไปวางแผนการพัฒนาครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบปัญหาและข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาควรได้นำข้อมูลไปใช้วางแผนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตนเอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ควรได้มีส่วนร่วมวางแผนพัฒนา ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คุณ พุดซ้อน. (2548). การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยาภรณ์ อยู่กัลด. (2550). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สงเคราะห์ อมราสิงห์. (2551). ความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ มหานคร. ภาคนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สมปอง สมาน. (2550). ศึกษาความพร้อมในการประเมินภายนอกของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตภาษีเจริญ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ รักษาศิลป์. (2549). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2553). **แผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2553**. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตฯ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558)**. กรุงเทพฯ : แมทซ์พอยท์.

อนันต์ งามคำ. (2550). **ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรรณพ พันธุ์ปาล. (2550). **รูปแบบการพัฒนางานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.